

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Directorivm Ecclesiasticae Disciplinae, Coloniensi
praesertim Ecclesiae accommodatum**

Frangipani, Ottavio Mirto

Coloniae Agrippinae, 1597

VD16 F 2269

De Beneficijs Ecclesiasticis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62032)

cia & dignitates, ne, qui aliter fecerint, in die Iudicii au-
diant, se non Ecclesijs sed personis prouidere voluisse.

Conci. Trid.
sess. 23. ca. 6.
De reform.

5. Nullus Beneficium Ecclesiasticum obtinere possit,
nisi qui susceptione coronę Clericalis professus fuerit, se
discretam à Laicorum conuersatione vitam acturum
esse, & Clericorum regulis ac professioni congruenter
victurum, quique ætatis annum ad minus decimum
quartum fuerit ingressus.

Vide sup. tit.
De Prelatis
arti. Ne au-
tē defectu
pa. 22. & tit.
De pasto. ca.
1. art. facul-
tates pag.
264. Adalp
3. in his que
in Ecclesijs
Cathedralib.
& Collega-
tis inquiren-
da sunt §. 3.
& 4. pag.
478. a. b.

6. Dignitates, personatus, officia, præbendę, portiones,
ac quęlibet alia Beneficia, quibus onera sunt annexa,
non conferantur alijs, quàm qui ætatem à Canonibus
prescriptam, & cęteras habilitates, integrè habere digno-
scuntur, aliter irrita sit prouisio.

7. Nemo ad dignitates quascunq̃ue, quibus anima-
rum cura subest promoueat, nisi qui saltem vigesi-
mum quintum ætatis suę annum attingerit, & in Cleri-
cali ordine versatus, doctrina ad suum munus exequen-
dum necessaria, ac morum integritate commēdetur, iu-
xta constitutionem Alexandri tertij, in Concilio Late-
ranensi promulgatam, quę incipit. *Cum in cunctis*: Ad cę-
teras autem dignitates, vel personatus, quib. animarum
cura nulla subest, Clerici alioquin idonei, & viginti duo-
bus annis non minores, adsciscantur: & quod in superio-
ribus, de Prelatis fanciuimus, in omnibus alijs beneficijs
Ecclesiasticis, volumus locum habere, vt nemo deinceps
ad dignitatem, Canonicatum, Portionē, aut quod-
cunq; Beneficium Ecclesiasticum recipiatur; nisi qui eo
ordine sacro, aut sit initiatus, quem illa dignitas, præben-
da aut portio requirit, aut in tali ætate, vt infra tempus
à iure statutum initiari valeat.

Vide supra tit. De prelati. artic. Ne autem defectu. pag. 22. & tit. De diuinis officijs cap.
De his que faciunt ad diligentiam, osiduitatem, numerum, & frequentiam, ministrorum,
& c. art. Quicunq; præbendas pag. 364. Cap. Cū in cunctis li. 1. De cretalijs, De electi
& electi potestate.

Vide supra
tit. De Cano-
nicis art. Vt

8. Ad Canonicatus, Præbendas, & Beneficia, quibus in
vniuersitate Coloniensi onus prælegendi annexum est

illi soli prouehantur, qui velint & possint onera, ipsis vi-
gore Bullarum Apostolicarū imposita subire: alioquin
vt titulo de Canonicis à nobis sancitum est, irrita & nul-
la sit prouiso.

9. Quoniam in vniuersitate Colonienſi multi sunt qui
huiusmodi præbendas, habent & eo nomine ad prælegē-
dum & docēdum astricti sunt, pauciq; aut nulli qui hoc
præstent; & vt aliqui aliquando aliquid faciant minimè
tamen satisfaciant; vt cōstet, quid quisq; huiusmodi aut
aliud Beneficium, quod onus lectionis adiūctum habet
obtinens, præstare debeat, & quando ob intermissam aut
neglectam, lectionem multandus erit: Volumus vt Re-
ctor vniuersitatis, vnà cum Decanis singularum faculta-
tum, & duobus alijs singulis Decanis à qualibet faculta-
te adiungendis, quotannis bis eorū numerum recenseat
qui præbendas, Vicarias, aliaūe Beneficia huiusmodi ob-
tinent, & singulis, in facultatibus, quibus ipsis videbitur,
dies, horam & tempus prælegendi præscribant: nullusq;
post hac ad talem Præbendam promoueatur, quin per se
suo satisfacere possit officio, ac vniuersitatis nomen ac
gloriam promouere.

10. Præcipuè verò rationē haberi volumus studij Theo-
logici nempe vt in Scholis Theolog. quotidie (exceptis
dieb. duntaxat quib. lectiones intermitteri solēt) antè pran-
dium nisi habeatur disputatio, & post prandiū lectio fiat.

11. Quæ quidem horæ ita constituentur, ac habita ratio-
ne lectionū q̄ in Gymnasijs fiunt, sic ordinentur vt Gym-
nasiorum professores hisce lectionibus interesse possint.

12. Porro cum in hisce Prouincijs, & præcipuè in ciui-
tate Colonienſi multi sint Typographi, & ex illis nō nul-
li quib. est lucri odor bonus ex re qualibet, qui sine vllō
iudicio, examine ac circumſpectione quoscunq; libros
edunt, vnde aliqd lucelli sperant, etiam si sine offensione
& magno animarum periculo, ac Reipu. perturbatione,
legi passim ab omnib. non possint, & imagines sepe tales

excu.

hoc quod
diximus

pa. 235. Ado.

3. in his que
in Cathedr.

Collegia.

Ecc. inquir.

sum §. 9 pa.

478.

Hanc Bullam
habes supra
pag. 341.

Pag. 401.

excudunt, quæ suo obiectu intuentium mentem, à iustitiæ rectitudine, per memoriam, imaginantem deformant, ac turbas etiam subindè in populo excitant; ideoque promulgata hic olim sit Bulla Innocentij octauij Romani Pontificis, quæ sub pœna excommunicationis lata sententiæ ipso facto incurrenda, & multa pecuniaria per locorum Ordinarios, pro eorum arbitrio exigenda cauetur, ne Typographi libros, tractatus, aut scripturas qualescunque imprimere, aut imprimi facere præsumant, nisi consulto prius super hoc Ordinario, & eius speciali & expressa licentiâ gratis concedenda, quam ille non concedat nisi imprimenda diligenter examinauerit, aut à peritis & Catholicis examinari curauerint: vt ne quid imprimatur, quod aut orthodoxæ fidei contrarium, aut aliàs impium vel scandalosum existat; eique constitutioni inhærendo Concilium Prouinciale sub Hermanno quinto parte 12. cap. 9. prohibuerit ne vlli Typographi aut Bibliopola quempiam recens æditum libellum aut chartam vel imprimant, vel venum exponant, aut vendant publicè, vel occultè, nisi liber examinatus, & charta scripturam aut picturam continens, per deputatos diligenter prius perspecta fuerit, & Typographi nomen ac cognomen complectatur, atq; eã ciuitatem seu oppidum in quibus excusa sunt nominatim designent: vt Reipublicæ Christianæ hac quoque in parte, ad perpetua tempora optime consulatur, & semper certi aliqui sint, quibus in libros, chartas, & imagines, Censoris munus incumbat, sine quorum approbatione in scriptis obtenta, nihil imprimi aut impressum vendi possit. Volumus similiter vt Rector vniuersitatis, vnà cum Decanis facultatum, & eorum Assessoribus, ex iisdem qui Præbendas Vniuersitatis, aut alia Beneficia quibus simile onus adiunctum est, obrinent tot magistros, aut Licentiatos in Theologia vel alioquin alios viros doctos, graues & idoneos huic officio

officio deputent, quot in tanta typographorum & Bibliopolarum frequentia: ecessarios esse arbitrabuntur; qui in censendo, reiiciendo, & approbando regulis, quæ indici librorum prohibitorum à Deputatione Tridentinæ Synodi confecto, præmissæ sunt, in omnibus satisfacere tenebuntur. et si propter onus Censorium ad pauciores lectiones, quam alij astringendi videbuntur, hoc ipsum à Rectore & Decanis decernendum erit.

13. Si eorum numerus, qui habent præbendas vniuersitatis, vel quibus est lectionis vel doctrinæ munus annexum ferat, & videatur Rectori vniuersitatis, & facultatum Decanis fore utile, iniungatur aliquibus vt certis diebus in Collegijs suis pro iunioribus Canonicis, Vicarijs ac Clericis, alijsque studiosis, qui in vicinia habitant, Catechismum doceant, vel aliud non minus expediens, idque præcipuè fiat in Collegijs, quæ procul à scholis Theologorum distita sunt.

14. Quo constituto, iudicij Decanorum erit decernere; quibusnam ex Canonicis, Vicarijs alijsque Clericis huiusmodi lectioni interesse tenebuntur. Qui si Decanis suis inobedientes fuerint, & præscriptæ lectioni interesse contempserint, multis alijsque pœnis Canonicis cogendi erunt.

15. Ad Beneficia, præsertim curam animarum habentia, non censeantur habiles, nisi qui in loco residere, ac per se ipsos curam exercere valeant: iuxta Constitutionem Alexandri Tertij in Lateranensi, quæ incipit. *Quia nonnulli*, & aliam Gregorij X. in generali Lugdunensi Concilio, quæ incipit. *Licet Canon*, editam: aliter autem facta collatio siue prouisio omninò irritetur, & Ordinarius collator, pœnas Constitutionis Concilij generalis, quæ incipit *Græue nimis*, se nouerit incursum.

Vide supra tit. De Pastoribus cap. 1. artic. Quare quæcumque & sequent. pag. 261. & cap. Cupientes ex animo. Medio 3. Concil. prouinc. sub Adol. 3. pag. 436. c. d. & c. Cap. Quia nonnulli. de Clericis non residentibus. Ca. Licet Canon. de elect. & electi potestate in 6. sup. Græue nimis. De præbendis & dignitatibus.

*D. Prosp. de
vita contēpl.
li. 2. ca. 10.

16. Qui in Catholica vniuersitate, ad aliquem eruditionis gradum promoti sunt, si vita ab eruditione nō discordet, præcipuè si * pauperes fuerint, & sustentationis aliquo subsidio indigeant, præferantur alijs non promotis, maximèque nulla sustentationis accessione indigentibus, nisi euident & manifesta Ecclesiæ vtilitas, aut necessitas, aliud in Domino faciendum cogat.

Ca 2. De hæret. in 6.

17. Schismatici, hæretici, horumq; fautores & filij, vsq; ad secundam generationem, ab omni Beneficio Ecclesiastico habeantur exclusi, irritumq; sit ac inane quidquid secus fuerit actum.

Ibidem.

18. Qui ad preces hæreticorum, aut fautorum eorundem, Beneficium aliquod fuerit adeptus, eo ex decreto Alexandri Quarti, sit destitutus, ac perpetuò priuatus; & si scienter illud receperit, ad alia vel similia nequaquam in posterum admittatur.

Ca. Clericū
alienum,
Dist. 72.

19. Nullus extra diocesanus, siue peregrinus, quantumq; notus admittatur ad aliquod Beneficium, vel eius deseruituram, in aliena Diocesi, sine litteris commendatijs Episcopi à quo vltimo discessit.

Capi. Com-
missa De e-
lect. in 6.

20. Sicut qui Matrimonium contrahunt ab omni Beneficio Ecclesiastico excidunt: ita eos qui contrahendi habent propositum, ad restituendum fructus, quos ex Beneficijs recipiunt, nisi voluntatem mutant decernimus obligari; & illum qui tali sciens Beneficium contulerit, præter diuinam quam exinde incurrit offensam, ad seruandam Ecclesiam indemnem ipso iure teneri.

Cone. prouin-
sub Adolp 3.
Medio 2. cap.
Potro quo
plus, & seq.
pa. 432. d.
Vide supra
tit. De pasto-
rib. ca. 1. art.
2. etc. pa. 251.

21. Ne ab his, qui pleno, quod aiunt iure, Beneficia Ecclesiastica se conferre posse præsumunt, indigni promoueri queant; sine dissimulatione, sanctissimè seruari volumus, cap. 13. sess. 7. Concil. Trident. hic aliàs publicatū; & præsentatos seu electos, vel nominatos à quibusuis Ecclesiasticis personis, etiam sedis Apostolicæ Nuntijs, ad quæuis Ecclesiastica Beneficia non institui, nec confirmari, neque admitti, etiam prætextu cuiusuis priuilegij seu

seu consuetudinis, etiam ab immemorabili tēpore præscriptæ; nisi fuerint prius à locorum Ordinarijs, examinati & idonei reperti. Et nullus appellationis remedio se tueri possit, quo minus examen subire teneatur. Præsentatis, tamē electis, seu nominatis, ab vniuersitatibus seu Collegijs generalium studiorum exceptis.

22. Patronis, alijsque secularibus, qui habent ius præsentandi aliquem ad Beneficium Ecclesiasticum, siue cura animarū illi annexa fuerit, siue ab ea fuerit liberum, multò minus liceat, cuiusuis priuilegijs prætextu, aliquem ad Beneficia sui iuris patronatus, nisi Episcopo loci ordinario, ad quem prouisio, seu institutio ipsius beneficij, cessante priuilegio, iure pertineret, quoquo modo præsentare; aliàs præsentatio ac institutio forsitan secularæ, nullæ sint & esse intelligantur. Quod si autem ad inferiores institutio pertineat, ab Episcopo tamen, præsentati à Patronis, examinentur, & si idonei non fuerint, repellantur; & si Patroni contra hæc decreta, ac Canoniarum sanctionum regulas, via facti aliquem intrudere tentauerint; iure præsentandi, ex decreto Concilij Provincialis sub Adolpho tertio habiti, pro ea vice destituti ac priuati sint, & per Ordinarium, in præsentati locum, surrogetur alius, atq; nihilominus pœnæ, quas iura intrudentem, & recipientem constituunt, mandentur executioni.

23. Mandata de prouidendo, & gratiæ, quæ expectatiuæ dicuntur citra legitimam Romanę sedis dispensationem amplius non concedantur; nec concessis, iuxta decreta Concilij Tridenti. vti cuiquam liceat. Reseruatiōnes quoque mentales, & alias quascunq; gratias ad vacatura, & indulta ad alienas Ecclesiās & monasteria accessus, regressus, aut coadiutorias cum futura successione, abrogata eodem modo habeantur.

Concil. prouin. sub Herm. 5. par. 1. ca. 5. & cap. 2. De concess. præbend. & cap. De testanda, eodem titul. in 6. Concil. Trid. sess. 24. cap. 19. De reformat. sess. 25. cap. 9. De reformat. † Ibidem, ca. 7.

Conc. prouin. sub Adolp. 3. Medio 2. cap. vlt. & in his quæ in Cathedra. et collegiat. Ecclesijs inquirēda sunt §. 16. pa. 479 a b. Stat. Sifr. ca. 13. pag. 47. d. Vide supra tit. De pasto. cap. 1. artic. Quod ut obineam⁹ pag. 251. Conc. prouin. sub Herm. 5. par. 1. ca. 12. et 5. Cō. Salegunst. cap. 13.

*Vide cap. 9.
Synodi Diœ-
ces. sub Val-
ram. habit.
pagi. 115. c. d.
116. a. b. Ext.
li. 3. tit. 19. ca.
5 & 7.*

*Syn. Diœces.
an. 1550. in ve-
re habita pa.
467. b. Conc.
proui. sub A-
dolpho 3. Me-
dio 2. ca. Poi-
ro quo
plus, & seq.
pa. 432. & c.*

*Conc. prouin.
sub Herm. 5.
par. 1. ca. 4.*

24. In collationibus, resignationibus, aut cessionibus, & permutationibus, quorumuis Beneficiorum, nihil fiat contra Constitutiones Pij Quinti, quarum vna de confidentijs, altera de nõ admittendis per Ordinarios resignationibus, edita est. Quæ vt ad omniũ notitiã perueniant, hisce decretis adiunctæ sunt: vt autem obseruentur, volumus vt in ciuitate Colonienfi, permutantes, cedentes, resignantes ex decreto Synodi Diœcesanæ Anno 1550. feria 3. post S. Matthiæ habitæ, antequam permutatio, cessio, aut resignatio fiat, à Vicario in spiritualibus, & Theologo quem sibi adiunget, super his diligenter examinentur, eisq; in proprijs personis examinandos sese listant: extra verò ciuitatem in Diœcesi tamen Colonienfi, ne examinandi qui procul à ciuitate Colonienfi habitant, nimis grauentur, examinis huius curam examinandorũ Collegiatarum & Ruraliũ Ecclesiarũ Decanis iniungimus, & his, quos hi vel ex Collegio suo, & aliundè, non vulgari eruditione ac pietate præditos, ad examen hoc instituendum, sibi adiungendos in Domino decreuerint. Et si ipsi Decani præmissorum causa examinandi sint, ipsorũ Archidiaconis, aut Reuerendissimi Episcopi Vicario in spiritualibus eorum examen reseruamus; eandemque aut similem, in alijs huius prouinciæ Diœcesibus permutantium atque resignantium curam ac rationem haberi desideramus.

25. Omnis nominatio, electio, præsentatio, collatio, resignatio, cessio, permutatio, institutio, installatio, vel alia prouisio, & nominatorum, electorum, vel præsentatorum, examinatio, iuxta Dei ordinationem, & sacrorum Canonum sanctiones, purè, simpliciter, & gratis fiat nulla interueniente prece aut precio, nullius obsequij gratia, nulliusq; muneris, etiam sponte oblati intuitu; atque in his, & quauis alia admissione, ad possessionem, ceterisque similibus id obseruetur, quod capite decimo quarto sessionis vigesimæ quartæ in Tridenti-

Tridentino Concilio constitutum est, & sub iisdem pœnis. Cuius quidem decreti verba; ne quis in alium sensum detorqueat, quàm ex sententia Concilij accipienda sunt: in pios usus; pro huius decreti intelligentia conuertit intelligatur; quod vel in seminarij subsidium, vel in pauperum eleemosynas, vel in Ecclesie fabricam destinatur.

26. Ut à Simoniaca prauitate omnes contineantur: declaramus præsentationes, electiones, collationes, & quaslibet alias prouisiones seu dispositiones beneficiarias omnes, per realem Simoniam factas, viribus omninò carere, nec per eas ius aliquod cuiquam acquiri; & sic prouisos, præter pœnam excommunicationis Papalis, quã cum ipsis mediatoribus ipso iure incurrunt, etiam ad omnium fructuum, ex Beneficijs sic acceptis, perceptorum restitutionem astringi, & inhabiles ad idem Beneficium, & alia quæcunq; fieri, atque in quibusdam casibus, omnia Beneficia & acquisita & acquirenda perdere, & infamiae maculam in perpetuum notari, ac collatores, electores, præsentatores, confirmatores, & institutores à Beneficiorum & officiorum collatione, nec non electione, præsentatione, & institutione, prout cuiq; competierit, suspensos esse.

Concil. prouinc. sub Conrado Cardinali cap. 9. 10. 11. pag. 5. Concil. prouinc. sub Conrado Archiepiscopo cap. 5. pag. 11. Ca. Sanè ne in vinea, & cap. Cum detestabile, in extrauagat. cõm. tit. De Simonia. Conc. Cõstant. sess. 43. vide tit. De Simonia & 1. Quest. 3. cap. 2. & alibi. & extrauagat. Pij 5. De cõfideiis; & De nõ admittendõ per Ordinarios resignationib. etc.

27. Prætextu iurium sigilli, aut pro litteris, registrationibus; cæterisque eodẽ spectantibus, in mediocribus Beneficijs, qui id oneris habent, & instrumeta examinare, registra conficere & conseruare debent, non accipiant ultra dalerum simplicem, quinquaginta duorum alborum currentium vt vocant, nunquam verò, ne in maximis quidem accipere possint ultra aureum coronatum, siue quatuor florenos Colonienfes.

28. Quicunq; nominatos, electos, præsentatos, ad aliquod Beneficiũ Ecclesiasticũ instituendi ius, & authoritatẽ habent;

Vide Concil. prouinc. sub Conrad. Car.

*Anal. cap. 9.
10. 11. pag. 5.
Concil. pro-
uin. sub
Herm. 5. par-
te 1. cap. 11.
Cōc. Latera-
nē. sub Imo-
cent. 3. cap. 3.
Cap. Extir-
pandæ De
prebend. &
dignita Ext.
lib. 3. tit. Vt
Ecclesiast.
benefic. si-
ne diminu-
tione con-
ferantur.*

*Synod. Die-
cesan. sub A-
dolp. 3. An-
1551 feria 2.
post Dom. in-
uocauit ha-
bit. cap. 2. pa-
523-524.*

beneficiorum, ad quæ instituire possunt fructus, redditus, & obventiones omnes sciant; & antequam nominatum, electum vel presentatum instituant, studiosè explorent, an nominationis, electionis, vel presentationis causa, aut quouis alio nomine eorum pars aliqua reseruata sit, nec non, an in illorum perceptione, sacrilego ausu, aliqui se ingesserint: & si quid horum cognouerint accidisse, id antè institutionem (si tale fuerit, vt eam impedire posset) Ordinario indicent, eoq; casu sine eius iussu institutionem ne faciant. Mandamus porro iisdem vt antè institutionem aut prouisionem, ab instituendis aut prouidendis hoc iuramentum recipiant. *Ego N. iuro quod pro obtentione huius Beneficij, vel officij, in quod instituendus sum, neq; ego neq; alius quisquam nomine meo, expresso vel tacito meo consensu, adeoq; nec consciente me aliquam illicitam pactiōnem fecerit, arteue vel pretio, aut ambitiosa prece, illius consequendi causa, viam mihi fecerit, aut contra constitutiones vj Quinti, de confidentijs, & non admittendis per Ordinarios resignationibus editas, aut alias Canonicas sanctiones, in aliquo peccauerit. iuro etiam quod Romano Pontifici, & Episcopo meo, eiusq; successoribus, & alijs superioribus meis, in omnibus licitis & honestis ero obediens: nec non quod iura ac bona omnia mobilia & immobilia Beneficij (aut officij) huius fideliter conseruabo, & si quæ forte alienata sunt prouidili satagam recuperare, eorumq; inuentarum, Episcopo aut superioribus meis: quâdocunq; eis placuerit, tradam, trame Deu adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.*

29. Quod si verò instituendus iure aut consuetudine ad residentiam teneatur præterea iuret, se omninò residentem futurum, neq; ab Ecclesia, prout onus Beneficij, vel officij sui iure aut consuetudine requirit, vnquam discessurum, nisi obtenta ab eo, qui illam ex horum decretorum, vel aliàs iure, aut consuetudine, concedere potest, facultate.

30. Quoniam Ecclesiastica Beneficia magis instituta sunt, vt Ecclesijs de idoneis ministris, quam vt ministris de Beneficijs prouideatur; vehementer Ecclesiasticum ordinem peruertunt, diuino honori & gloria, diuinorumque officiorum maiestati plurimum detrahunt, intercessoribus Ecclesiam minuunt, & maximo cum fidelium aliorumque scandalo, viuus atque defunctis, grauissimam & intolerabilem faciunt iniuriam, sibi que turpissimam insatiabilis auaritiæ inurunt notã, prorsusque à Clericalis professionis dignitate recedunt, quotquot mediocri bonorum Ecclesiasticorum portione non contenti, officia vel Beneficia, pluribus personis destinata soli occupant. Quod malum vt de medio populi electi auferamus; in primis persuasum esse omnibus cupimus, hoc quod Beneficiorum Ecclesiasticorum multitudine consequi laborant, obtineri per eam non posse. Cupiditas enim habendi, cuius illud negotium est, nunquam hac ratione satiatur, sed semper in habendis, nunquam in habitis finem cõstituit, fitque iustissimo Dei iudicio (quia plurimi sibi coaceruant Beneficia plura, & non tã Christiana spe bonorum omnium auctori, quàm prudentiæ suæ vanitati inhærent) vt per temporum iniurias aliasque calamitates, iustissimasque vindictas, & castigationes, ex multis Beneficijs non tam piè & feliciter nunc viuant, qui plura Beneficia obtinent, quàm ex vno ipsi, vel antè eos eorum maiores olim vivebant; & impletur Prophetæ illa vox. * *Respexistis ad amplius, & ecce factum est minus.* Nec necessariæ huius castigationis videmus finem, nisi conuertantur ad percutientem se, ac cupiditati modum ponant. *a* Quare habentes victum & amictum, his contenti sint, & præ laicis ac diuitibus huius sæculi (quibus illud dictum est) fide, spe, & charitate feruentes, non tantum habitis adijcere, & diuites fieri in hoc sæculo non student, sed & de eo quod habent, quantumuis id parum fuerit, cum pio Tobia eleemosynas faciant, & hospitali

tatis

Conc. prouin.
sub Herm. 5.
par. 1. ca. 32.

Conc. prouin.
sub Adalp. 3.
Medio 3. cap.

Cupientes
ex animo.

pa. 436.

Vide extra-
uag. Ioha 22.

cuius iniuriæ
Execrabi-
lis. Cõ. Trid.

sesi. 24. ca. 17.

Huc porro re-
ferendi sunt

omnes Cano-
nes, quibus

prohibetur,
ne quis ab Ec-
clesia, in qua

in ordinari-
one sua com-

scriptus est,
transseat ad

aliã: si enim

hoc Canones

non permit-

tunt, multò

minus vt e-

molumentum

percipias plu-

riam Eccle-

siarum in qui-

b^o ministrare

non possis.

Huiusmodi

videre est.

Cõc. 1. Nice.

ca. 15. & 16.

Antioc. c. 3.

Arelat. 1. ca.

2. & 22. Mi-

leu. cap. 15. e.

Quia in tã-

tum. c. Ad

hæc. ca. Cū
non igno-
re. ca. Refe-
ren. ca. De
multa de
Præb. 21. qu.
1. per totam
ca. Quia non
nulli. de Cler.
non resident.
Dist. 70. cap.
Sanctorum.
D. Thom.
quodl. 9. art.
15.

† 1. Timoth. 6. Prouerb. 23. Aggei. 1. 2. Timoth. 6. D. Hieron. in epist. ad Nepotian. De
Prosper li. 2. De vita contemplar. cap. 9. 10. 15. 16. & c. Prouerb. 11. b. Concil. Trid. sess. 55. ca. 8. De reformat.
c. Tull. De Dec. Collegialibus, & De sacro Ordine et alibi.

31. Qui Ecclesiasticum aliquod habet Beneficium, quod ei ad honestam suam sustentationem sufficiat, ad aliud etiam si simplex sit, in posterum promoueri vel institui non possit, nisi iureiurando promiserit, se Beneficium quod habet, antequam fructum ex posteriori Beneficio recipere possit, resignaturum esse. Si autem ambiguum erit sufficiatne ei illud quod habebat, ad honestè & decenter viuendum, Ordinarij iudicium requiratur, † & sine legitima ac necessaria dispensatione, nemo in duabus Ecclesijs conscribatur.

† D. Bernar. epist. 271. D. Thom. quodl. 9. art. 15. Que autem requirantur in huiusmodi dispensationibus, vide apud eundem li. 3. de Consideratione.

Conc. prouin.
sub Cour. Ar.
chiepisc. ca. 9.
pa. 13. d. Conc.
Lateranens.
sub Innocen-
tio 3. ca. 29.

32. Quando ob prouentuum tenuitatem, vnum alicui Beneficium sufficere non potest, ad vitam honestè agendam, licebit aliud simplex eidem conferri; dummodo vtrumque personale non requirat residentiam, vel alterum alterius officium, aut ministerium non impediat, nec sub eodem fuerint tecto. Non tamen in his quidquā agendum est sine illius consensu ac legitima dispensatione, cui ex autoritate & munere suo incumbit, de huiusmodi iudicare ac statuere: manifestum enim est, (si proprio vniuscuiusque hinc standum erit iudicio) quod frugali cuiusque sustentationi satis est, parum videri cupida-

piditati, & obtentum necessaria ac honesta sustentationis, vel prudentia obumbrari negotium timiditatis vel cupiditatis. Et cum ab omnibus semper iudicatum fuerit, ordinem Ecclesiasticum vehementer* peruertere, quando vnus plurius occupat officia Clericorum; quisquis id sine legitima autoritate & dispensatione faceret, magnæ temeritatis, turpitudinis, improbitatis, adeoque etiam impietatis notam haberet, alijsq; liberius peccandi ansam daret.

33. Qui contra formam sacrorum Canonum & præsertim Constitutionis Innocentij Tertij, quæ incipit. *De multa*, incompatibilia Beneficia recipere, ac simul retinere præsumperit, Beneficijs ipsis iuxta ipsius Constitutionis dispositionem, ipso iure priuatus sit.

Ibidem. vide supra tit. De Prælati, artic. Omnes qui, pag. 25. & tit. de Pastoribus, ca. 1. art. Quia vero qui duo, & sequent pag. 261. & Syn. Diocæs. sub Adolp. 3. An. 1551. feria 2. post Dominic. Inuocauit habit. in qua publ. fuit ca. 4. sess. 7. Concil. Trid. & formul. inquisit. in Eccles. Cathedral. & Colleg. §. 37. pag. 480. Cap. De multa. De præbend. & dignitat.

34. Qui ad incompatibilia Beneficia dispensationes habent, eas intra mensem, à die publicationis horum decretorum, nobis aut Ordinario suo præsentent examinandas, sub pœna in Constitutione Gregorij decimi expressa, ad quam se refert Concilium prouinciale, sub Adolpho Tertio habitum, & quam synodus Diocæsana Anno 1551. feria 2. post Dominicam *Inuocauit* celebrata, per decreta Concilij Tridentini innouatam publicauit.

35. † Beneficiarius plura habens Beneficia compatibilia, ex mente fundatorum, ac Patrum, & sacrorum Canonum Decretis, satisfaciat officio, cuius gratia Beneficium accipit, & ab Ecclesia vbi Beneficium negligit, nihil participet.

36. * Ut de examinandis vnionibus & visitandis Ecclesiasticis Beneficijs satisfiat decretis Concilij Tridentini, in synodo Diocæsana Anno 1551. receptis & publicatis, singuli Decani Collegiatarum & Ruralium Ecclesiarum in

*Vide Conc.
Trid. sess. 24.
c. 171. aliaq;
loca §. 30. pa.
559. citata.

Conc. prouin.
sub Adolp. 3.
Medio 3. ca.
Cupientes
ex animo, pa.
236. d. 237. a.
Synod. Diocæs.
An. 1551.
habi. pa. 521.
c. Stat. Vvil.
helm. cap. 4.
pa. 156. b. c. d.

† Conc. prouin.
sub Adolp. 3. loco
proxime cita
10. Concil.
prouinc. sub
Herman. 5.
par. 1. ca. 33.
* Conc. Trid.
sess. 7. c. 6. et
7. De reform.
mat. Synod.

*Diece. An.
1551 habit.
pa. 521. d. 522.
4.*

proxima Synodo. Diœcesana exhibeant omnes vniones perpetuas sui districtus, aut regiunculæ, à quadraginta annis iuxta definitionem eiusdem Concilij, citra factas siue in totum sortitæ fuerint effectum siue non.

37. Indicem quoque faciant omnium Collegij, regiunculæ, iurisdictionis, vel inspectionis suæ Beneficiorum Ecclesiasticorum, quæ tam tenuia sunt, vt singula ad honestam Sacerdotis aut Clerici sustentationem nõ sufficient: vt communi consilio & publica auctoritate statuatur, quid de ijs faciendum sit; ac potius duo vel tria, si necesse fuerit, legitimè vniantur, quàm vt vnus in duabus Ecclesijs contra sacrorum Canonum sanctiones conscribatur.

LIB. III. DECRET. DE CLERICIS NON RESIDENTIBUS. Cap. 3:

Quia nonnulli modum auaritia non ponentes, dignitates diuersas Ecclesiasticas, & plures Ecclesias parœciales, contra sacrorum Canonũ instituta nituntur accipere, vt cum vnũ officium vix implere sufficient, stipendia sibi vendicent plurimorum; ne id de cætero fiat, districtius inhibemus. Cum igitur Ecclesia, vel Ecclesiasticum ministerium committi debuerit, talis ad hoc persona queratur, quæ residere in loco, & curam eius per se ipsam valeat exercere. Quod si aliter actum fuerit: & qui receperit, quod contra sacros Canones accepit, amittat; et qui dederit, largiendi potestate priuetur.

IN SEXTO, DE ELECTIONE ET ELECTI POTESTATE, Caput XIII.

Licet Canõ à feli. recor. Alexand. P.P. 3. prædec. nostro editus, inter cætera statuerit, vt nullus regimen Ecclesiæ parochialis suscipiat, nisi 25. atatis annũ attigerit, ac scientia & moribus commendandus existat; quodq; talis ad regimen assumptus huiusmodi. si monitus non fuerit, præfixo à Canonibus tempore, in Presbyterum ordinatus, à regiminis eiusdem amoueat officio, & alij cõferatur. Quia tamen in obseruatione Canonis memorati se multi exhibent negligentes, nos periculosam illorum negligentiam

negligentiã, volentes iuris executione suppleri, presenti decreto statuimus; ut nullus ad regimẽ Paroec. Eccl. assumatur, nisi sit idoneus moribus, scientia, & etate. Decernentes collationes de parochial. Ecclesijs, ijs qui non attigerint 25. an. de cetero faciendas, viribus omnino carere. Is etiã, qui ad huiusmodi regimẽ assumetur, ut gregis sibi credit diligentius curam gerere possit, in parochiali Ecclesia cuius rector extiterit, residere personaliter teneatur. Et intra annum à sibi commissi regiminis tempore numerandum, se faciat ad Sacerdotium promoueri. Quod si intra idem tempus promotus non fuerit, Ecclesia sibi cõmissa (nulla etiam premissa monitione) sit presentis constitutionis auctoritate priuatus. Super residentia verò (ut premittitur) facienda, possit Ordinarius gratiam dispensationis ad tempus facere, pro ut causa rationabilis id exposcit.

LIB. III. DECRETAL. DE PRÆBENDIS ET
dignitatibus. Caput XXVIII.

Demulta prouidentia fuit in Lateran. Concil. prohibitũ, ut ca. Quia nonnulli. nullus diuersas dignitates Ecclesiast. vel plures Eccl. parochiales reciperet contra sacrorũ Canonũ instituta; alioquin recipiens, sic acceptum amitteret, & largiendi potestate conferes, priuaretur. Quia verò prout presumptiones, & quorundam cupiditates, nullus hæctenus aut rarus de predicto statuto fructus prouenit: nos euidentius & expressius occurrere cupiẽtes, presenti decreto statuimus, ut quicumq; receperit aliquod Beneficium, curam habens animarum adnexam, si prius tale Beneficium habebat, eo sit ipso iure priuatus: & si forte illud retinere contenderit, etiam alio spoliatur. Is quoq; ad quẽ prioris spectat donatio, illud post receptionem alterius libere conferat, cui merito viderit conferendũ: & si ultra sex menses cõferre distulerit, non solũ ad alios, secundũ Lateran. Concilij statutũ eius collatio deuoluatur, verum etiam tantum de suis cogatur prouentibus in utilitatem Ecclesie, cuius est illud Beneficium assignare, quãtũ à tẽpore vacationis ipsius constiterit esse perceptum. Hoc idẽ & in personatibus decernimus esse obseruandum; addentes ut in eadẽ Eccl. nullus plures dignitates, aut personatus habere p-
sumat

sumat, etiam si curam non habeant animarum, Circa sublimes tamen & litteratas personas, quæ maioribus Beneficijs sunt honoranda: cum ratio postulauerit per Sedem Apostolicam poterit dispensari.

LIBRO III. DECRETAL. DE PRÆ-
bendis & dignitatibus. Caput XXVIII.

GRaue nimis est & absurdum, quod quidam Ecclesiarum Prælati, cum possint viros idoneos ad Ecclesiastica Beneficia promouere, adsumere non verentur indignos, quibus nec morum honestas, nec litterarum scientia suffragatur, carnalitate sequentes affectum, non iudicium rationis: unde quanta Ecclesys damna proueniant, nemo sanæ mentis ignorat. Volentes igitur huic morbo mederi, præcipimus ut prætermisissis indignis, idoneos assumant, qui Deo & Ecclesys velint & valeant gratum impendere famulatum. fiat quæ de hoc in prouinciali Concilio diligens inquisitio annuatim: ita ut qui post primam & secundam correptionem fuerit repertus culpabilis, à Beneficijs conferendis per ipsum Concilium suspendatur, instituta in eodem Concilio persona prouida & honesta, quæ suspensi suppleat defectum in Beneficijs conferendis. Et hoc ipsum circa Capitula quæ in his deliquerint, obseruetur. Metropolitanus vero delictum superioris iudicio relinquatur ex parte Concilij nuntiandum. Ut autem hæc salubris prouisio pleniorum consequatur effectum, huiusmodi suspensionis sententia præter Romani Pontificis auctoritatem, aut proprij Patriarchæ minimè relaxetur, ut in hoc quoque quatuor Patriarchales sedes honorentur specialiter.

S. D. N.

S. D. N. D. PII PA-
PÆ V. NOVA CONSTI-

TVTIO. DE CONFIDENTIIS BENEFI-
cialibus, earumque calibus, præsumptionibus & probationibus,
cum relaxatione cognitionis causarum, præterquam pen-
dentium. itemque futurarum. De collatoribus,
Episcopis, & superioribus, Beneficijsque
confistorialibus.

PIVS EPISCOPVS,
SERVVS SERVORVM DEI,
Ad perpetuam rei memoriam.

NTolerabilis multorum peruersitas, qui sacrosan-
ctas Constitutiones, nouis quotidie fraudibus elude-
re nituntur, sæpe illarum auctores in necessitatem
adducit cautius prouidendi, quò pertinacium animi
ab improbis conatibus grauiore sanctione proposita repriman-
tur. Bene quidem & prouidenter feli. recor. Pius Papa quartus
prædecessor noster, ad tollendam fiduciariae mancipationis Bene-
ficiorum Ecclesiasticorum corruptelam statuit & decreuit, ut
ipso iure vacarent Ecclesia, Monasteria, ceteraque Beneficia Ec-
clesiastica in confidentiam, à quibuscumque, etiam sanctæ Romana
Ecclesiæ Cardinalibus, cuiusuis personæ contemplatione, vel in-
tuitu recepta, liberam illorum dispositionem sibi, & Apostolica
sede reseruando. Nec valerent ipsorum collationes, seu conces-
siones, nec fructuum, nec pensionum reservationes, nec faculta-
tes, illas transferendi, nec regrediendi, seu accedendi & ingre-
diendi ad Ecclesias, Monasteria, Beneficia supradicta, illaque re-
cipientes, fructus, pensiones, & alias res eorundem indebitè
perciperent. Prohibens quibuscumque, etiam sub censuris Ecclesi-
asticis, ne quid huiusmodi amplius auderent. Ac etiam decreuit,
omnes & quascumque, prouisiones, præflectiones, collationes, com-
Bbbb 3 men-

mendas, & alias dispositiones, de Ecclesijs, Monasterijs, & Beneficijs, nec non reservationes fructuum, pensionum, rerum, & iurium, ac etiam transferendi, regrediendi, accedendi, & ingrediendi, aliasq; facultates, siue per se, siue futuros Romanos Pontifices, etiam Motu proprio, ac consistorialiter, siue etiam per Ordinarios Collatores, etiam ad patronorum presentationem, cum interuentu confidentia huiusmodi siue expresse siue occulte, ac de iure presunto & alias contra predicta pro tempore factas, nullius momenti fore, nec cuiquam suffragari; sed Ecclesias, Monasteria, & Beneficia huiusmodi ipso iure vacare, ac predicta dispositioni, reservata esse, sicq; per quoscunq; etiã, per presumptiones & coniecturas legitimas, & alias eorum arbitrio procedendo (cum alioqui confidentias huiusmodi in lucem erui & probari non posse constaret) iudicari, & diffiniri debere: Nec non irritum & inane quicquid secus cõtingeret attentari, quemadmodum confectis super his litteris suis plenius continetur. Veruntamen propter improbas multorum cupiditates, predicta, quæ ad purgandam hac pernicie Ecclesiã, & animarum salutem ab ipso prædecessore edita sunt, in multis deprehendimus viam aperuisse grauius delinquendi. Siquidem cum frequentibus plurium querelis pridem concitati, quod iudices in causis huiusmodi confidentiarum expedire disremissores essent, omnes & singulas causas vbicunq; & inter quoscunq; motas, ad nos aduocassemus, ac omnimodam huiusmodi causarum presentium, et futurarũ, rerumq; omnium ex ipsis resultantium cognitionem, nobis & successoribus nostris seruauissemus, & super quibusdam coram nobis processum fuisset, varijs inde nec leuibus coniecturis intelleximus, vitium quidem confidentie occulte irrepsisse, sed plerisq; causis presumptiones, & coniecturas, quæ ad illud probandum deducuntur, minimè sufficere, eiusq; rei causa plurimos, qui ante litterarum predictarum editionem huiusmodi confidentias exercebant, ubi cognouerunt obstructã veritatẽ, propter difficultates probandi in iudicio confidentias ipsas, contempta constitutione predicta, Ecclesias, Monasteria, et Beneficia sic recepta, ut prius retinere, alios fructus, pensiones, &

alias res recipere; alios eorum exemplo ad similia & grauiora, fidentius commoueri: Multi enim ipsa beneficia iure retinere nequeunt; alij ne cogantur ad sacros Ordines, ad residentiam, ad incedendum in habitu Clericali, ut ad bellum proficiscantur, ut inimicos occidant; alij ut alieno nomine lites agant, aut defendant; alij propter crimina incapaces; quidam ut purgato delicto, vel absolutione consecuta illa repetant, eadem in alios deponunt, & in plerisque fructus ipsorum, aut eis ministrantur, aut quibus ipsi statuunt, saepe Laicis, & inhabilibus; plerique vel senes, vel infirmi, ut Beneficia in domibus suis perpetuent, illa renunciant, & renunciant in alios, qui vel profanam familiam cedentium de fructibus Ecclesiasticis alant, vel illa etiamnum infantibus, aut nascituris afferuent, facto interdum circuitu retrocessionis, cum reservatione fructuum, & aliarum rerum, aut accessu, praesertim ab illis qui praestandorum Iurium Camera Apostolicae sunt immunes; alij, aut incapaces, aut alijs Beneficijs Ecclesiasticis onusti, aut Ecclesiastico ordini sese mancipare refugientes, aut mere Laici, Beneficia Ecclesiastica alijs conferenda procurant, ut de illis postmodum ad libitum suum disponatur, fructus etiam percipientes illorum. Adhuc plerique Ordinarij, & alij Collatores, ac etiam Patroni Laici curant deponenda Beneficia, ut fructus seu pensiones capiant eorundem, alijs sic faciant ministrari. Alia item permulta eiusmodi admittuntur, quibus immaculata rerum diuinarum puritas impie violatur, disciplina Ecclesiastica neruus dirumpitur, & imminens patrat exitium animarum.

Quare nos volentes periculosam talium audaciam, notis iuris subsidio cohibere, praesentium auctoritate statuimus: ut si quis quacunque auctoritate Ecclesiam, vel Monasterium, aut aliud Beneficium Ecclesiasticum quaecumque, ex resignatione, vel cessione cuiuscumque personae simpliciter, aut cum circuitu retrocessionis, cum regressu vel accessu etiam sola dimittentis intentione receperit, ut illa vel illud etiam in euentum regressus vel accessus, eidem dimittenti vel alteri postea conferatur, aut illius fructus.

fructus vel eorum pars, alij vel alijs concedantur, vel pensiones solvantur, ex eisdem hac confidentia censeatur.

Itidem si Ordinarius, vel alius collator contulerit antehac, aut conferat in futurum Beneficium Ecclesiasticum quouis modo vacans, ea conditione, tacita vel expressa, ut postea in alterum pro arbitrio collatoris, seu alterius cuiuscumq; contra iuris communis ordinationem disponatur, siue ut de eo pronus, fructus illius, vel partem, ad utilitatem vel libitum conferentis, vel cedentis, aut alterius relinquat & remittat, seu pensionem illi vel illis, quem vel quos idem collator, aut cedens, vel alius, per se vel alium scripto, aut verbo iusserit seu significauerit, persoluat, & pariter si à patrono, etiam Laico, vel alteri presentatori, seu electori contigerit, aut contingat id fieri:

Adhuc si Clericus prædictæ Camera, aut Cardinalis, aut alius à solutione iurium ipsius Camera, vel etiam Cancellaria Apostolica exemptus, post resignationem vel cessionem alicuius extranei, de Ecclesia, Monasterio, vel alio Beneficio Ecclesiastico in se Apostolica vel alia auctoritate factam & admissam, illam vel illud etiam, confectis litteris Apostolicis, & possessione apprehensa, in eundem resignantem vel cedentem, modico spatio interiecto, veluti duorum aut trium mensium retrocesserit, aut retrocedat in futurum, & ex illa retrocessione fructus Ecclesie, seu Monasterij aut Beneficij, vel eorum pars, seu pensio, seu quid aliud super illis reseruatam, aut regressus seu accessus, & ingressus ad illam vel illud, ipsi Clerico vel Cardinali, aut alij exempto sit fueritue concessus. Postremo si quis crimine aliquo absolutus, aut cum quo super irregularitate dispensatum est, de novo receperit quacumq; auctoritate Ecclesiam, Monasterium, vel aliud Beneficium Ecclesiasticum, quod ante vel post commissum delictum, aut contractam irregularitatem dimiserit, in quouis horum casuum confidentia prauitas sit contracta, casusq; huiusmodi litteris præscriptis comprehendantur, ac si illis speciatim expressi fuissent, licet ipsum confidentia crimen alterius tantum partis conscientia sit admissum.

Ad probandum vero plene confidentiarum abusum, inter alias

alias etiam ha praesumptiones, & coniectura habeantur legitima, videlicet, si qui post cessam ab se Ecclesiam, vel Monasterium aut Beneficium, & publicatam resignatione, seu cessionem, captamq; a successore possessionem, sese in illa vel illo, seu rebus illius per se, vel alium seu alios de facto ingesserit, aut fructus perceperit, aut quicumq; successor illi, vel eius propinquus ipsos, aut partem aliquam remiserit eorundem si recipiens Beneficium, constituerit dimittentem, vel eius parentes aut propinquos procuratores ad percipiendum vel locandum fructus Beneficij dimissi, & illi, vel illis de fructibus perceptis, aut percipiendis donationem fecerit: si vel sola procuratoris depositione, vel libris rationalib; mensurariorum ex parte dimittentis, expeditio qua personam recipientis concernit, prosecuta sit. simulq; expensa, pro ea necessaria, ab illo facta fuerint: Deniq; si quis pro concessione alicui facta, quacumq; auctoritate de Beneficio Ecclesiastico, per se vel alium, seu alios, intercesserit, vel alios in negotio concessionis sese immiscuerit quoquo modo, deinde aliquid de fructibus talis Beneficij de facto, etiam per manus possessoris, ac etiam simplicis donationis titulo perceperit, seu de illo postmodum ad voluntatem intercessoris fuerit dispositum quandocumque.

Testes autem de quaque re singulares, singulas probare valeant praesumptiones, & coniecturas, pluresque huiusmodi praesumptiones & coniectura, plenam probationem faciant in praedictis. Caterum criminosi & ceteri omnes, qui ad prohibendum in casibus Simoniae testimonium recipi possunt, ad praescripta omnia admittantur.

Sed ne quisquam etiam, vana fiducia fretus non intendendi contra se iudicij, in crimine perseueret, utq; hoc malum grauioris censura stimulo vsquequaq; prohibeatur, omnes & singulos, qui hucusq; Ecclesias, Monasteria, Beneficia, fructus, pensiones, aliasue res, intercedente hoc confidentiae vitio receperunt, ac retinent, nisi statim ad se reuersi & resipiscentes, celeri dimissione sibi prospexerint, & qui quid tale admiserit in futurum, etiam omnib; & singulis alijs Ecclesijs, Monasterijs, dignitatibus, administrationib; officijs, & Beneficijs obtentis, quae pariter sub

dicta reservatione comprehendere volumus, nec non fructibus, pensionibus, et alijs rebus Ecclesiasticis, ac etiam Romanae Curiae, & alijs officijs temporalibus, praesentium auctoritate privamus, & ad futura inhabiles decernimus, & in iuris subsidium, excommunicationis sententia innodamus, à qua nullus, nisi in mortis articulo constitutus, ab alio quàm à Romano Pontifice, absolutionis Beneficium valeat obtinere. Nos enim aduocatione causarum huiusmodi, & reservatione cognitionis illarum, rerumq; omnium inde emergentium, nobis & praescriptis successoribus, ut praescriptum est, facta, causis illis dumtaxat exceptis, quae iam coram nobis pendere noscuntur, ac etiam ijs, quas ratione Ecclesiarum et Monasteriorum, quorum dispositio in Consistorio fieri consuevit, aut debet, itemq; contra Ordinarios collatores, Episcopos, & alios superiores Praelatos, etiam Cardinales, haberi contigerit, ut iam alijs nostris litteris statutum est audiendis, decidendis et terminandis, harum serie prorsus relaxata decernimus, ita deinceps quoscunq; Iudices, Ordinarios & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac praescripta Romanae Ecclesiae Cardinales, sublata eis & ipsorum cuiuscunq; quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, ubiq; iudicari, interpretari, & diffiniri debere, nec non irritum & inane quicquid secus in praedictis, per quoscunq; quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Quocirca omnibus locorum Ordinarijs, districtius iniungimus, ut in suis quisq; Ecclesijs, Ciuitatibus, Diocesis, & locis etiam exemptis, ad praescripta studiosè attendant, & quatenus illis relaxauimus, in delinquentes seuerè animaduertant, si Diuina maiestatis iudicium, dicta q; Sedis censuram voluerint euigare. In ceteris vero causis, & negotijs (nobis & praedictis successoribus exceptis) eosdem locorum Ordinarios praesentium auctoritate delegamus, ut gratia & fauore postpositis pro se quisq; cum venerit vsus contra praescriptos omnes, sub ipsa exceptione comprehensos, diligenter inquirant, suoq; inquisitiones omnes sigillo obsignatas ad praescriptam Sedem quamprimò transferant, ut nos & praescripti successores, in causis huiusmodi procedentes, quod

quod iustum fuerit, decernamus. Nos enim singulis Ordinarijs
 ipsis prescriptos, oēs & quoscunq; alios, etiam exemptos, etiā per
 edictum publicum, cōstito prius summarie & extraiudicialiter
 de non tuto ad illos accessu, citandi & monendi, eis q; ac iudicib.
 ordinarijs, & delegatis, alijs q; personis quibuscunq;, ne prescri-
 ptorum executionē quoquo modo impediānt, vel alias in illis se-
 se interponant etiam per simile edictum inhibendi, eosdem q; ac
 alios contradictores, & rebelles quoscunq;, per censuras & pœ-
 nas Ecclesiasticas, ac omnia alia iuris & facti remedia oportu-
 na, compellendi, auxilium brachij secularis quandocunq; opus e-
 rit inuocandi, cetera q; in prescriptis omnibus & singulis neces-
 saria faciendi, & exequendi, plenam & liberam, tenore presen-
 tium concedimus facultatem. Non obstantibus fel. recor. Bonifa-
 cij Papæ Octavi prædecessoris nostri de vna, & in Concilio gene-
 rali edita de duabus Dietis, alijs q; Apostolicis Constitutionibus,
 & Ordinationibus, quodq; Episcopis, Collatoribus, & Prælati-
 bus prescriptis, etiam Cardinalibus, vel quibusuis alijs communi-
 ter, vel diuisim à prædicta sit Sede indultum, vel in posterum in-
 dulgeri contingat, quod interdici, suspendi, vel excommunicari,
 aut contra indulta huiusmodi ad iudicium trahi non possint per
 litteras Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, & ad
 verbum de indulto huiusmodi mentionem, & quibuslibet alijs
 priuilegijs, indulgentijs, & litteris Apostolicis, generalibus vel
 specialibus, quorumcunq; tenorum existant, per quæ presenti-
 bus non expressa, aut in totum non inserta, effectus presentium,
 aut attributa prædictis Ordinarijs iurisdictionis explicatio, seu
 exercitiū, vel executio, impediri valeat quomodocunq;, vel dif-
 ferri, & de quib. quorumq; totis tenoribus habenda sit in nostris
 litteris mentio specialis, ceterisq; contrarijs quibuscunq; litte-
 ris prædecessoris huiusmodi, nihilominus in suo robore duraturis.

Volumus autem vt presentium exempla, etiam impressa edan-
 tur, eaq; Notarij publici manu, & cuiuscunq; curie Ecclesiasti-
 cæ, eiusve Prælati Sigillo obsignata, eandem illam prorsus fidem
 in iudicio & extra vbiq; locorum faciant, quam ipsa presen-
 tes facerent, si essent exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo omnino ho-
 minum liceat hanc paginam nostræ priuationis, statuti, decreti,

innodationis, iniunctionis, delegationis, concessionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursum. Datum Romae apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicae, millesimo, quingentesimo, sexagesimo nono, Kalen. Iunij, Pontificatus nostri anno quarto.

Cæs. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno à Natiuitate Domini 1569. Indictione duodecima, die verò Sabbathi sexta Augusti, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris & Dn. N. D. Iy diuina prouidentia Papa Quintiano quarto, retrospectiua littera affixa, & publicata fuerunt, ad valuas Basilicarum Lateranens. & Principis Apostolorum de vrbe, Cancellaria Apostolica, & in acie Campi Florae, ut moris est, dimissis in omnibus supradictis locis earundem retrospectiuarum litterarum copijs affixis, per nos Iulium Parinum & Ioannem Andream Panizam predicti Sanctiss. Dn. N. Papae Cursores.

Christianus de Monte
Magister Cur-
sorum.

CON-

CONSTITVTIO S. D. N. D. PII DIVINA

PROVIDENTIA PAPAE V. RELAXA-
TIONIS, PROHIBITIONIS, DE NON
admittendis resignationibus, per Ordinarios,
cum modificationibus.

PIVS EPISCOPVS,
SERVVS SERVORVM DEI,

Ad perpetuam rei memoriam.

QVANTA Ecclesia Dei incommoda omni tempore
attulerit, & nunc quotidie magis afferat, ministro-
rum in eam ingressio vitiosa, iam late perspiciant,
& cum merore expendant Praesules omnes & Pa-
stores, quando hac pernicies caterarum omnium maxima, tam
multas orbis Ecclesias impie violarit. Quia vero hoc malum cum
in ceteris frequens, tum maxime in Beneficiorum & Ecclesia-
sticorum officiorum dimissione admittitur; nemini molestum
esse debet, quod perinde de reprimendis quotidianis fraudibus,
qua hac in re frequentiores internoscuntur, certam aliquam ra-
tionem tandem initari, officij nostri partes in prohibenda omni-
bus interim resignationum huiusmodi receptione, paulo seue-
rius interposuerimus, omnesque Beneficiorum interim resignan-
dorum dispositiones quae fierent, in irritum reuocauerimus, ac
etiam decreuerimus nullum per eas in illis ius, neque titulum, vel
coloratum, tam in petitorio quam in possessorio, ipsis prouisis tri-
buere, quin etiam eos ad illa deinceps obtinenda perpetuo inha-
biles fore; Collatores vero alios in illorum dispositione, etiam
tanquam deuolutionis iure sese interponere non posse, sed de eis
ut vere vacantibus siue per Romanum Pontificem, siue alios col-
latorum eorundem superiores, uti praeventum esset, libere pro-
uideri.

Nunc autem intendentes institutum hoc nostrum, quo san-
ctuarium

Cccc 3

Etuarium Domini cupimus illibatum auctore Domino persequi, ac simul quantum in nobis est cauere, ne resignationes ipsa dehinc pro cuiusq; arbitrio, nullisq; vel certe leuibus causis passim & temere admittantur, prohibitionē, & alia prescripta, ac cetera omnia nostris sup his litteris contenta, eatenus relaxamus, ut posthac Episcopi, & alij facultatem habentes, eorum dumtaxat resignationes recipere & admittere possint, qui aut senio cōfecti, aut valetudinary, aut corpore impediti vel vitati, aut crimini obnoxij, censurisq; Ecclesiasticis irretiti, aut nequeunt aut non debent Ecclesia vel Beneficio inseruire, seu qui unum aliud vel plura Beneficia obtinuerint, vel quos ad aliud cōtigerit promoueri; religionem quoq; ingressuri, vel matrimonium contracturi, si statim postea id re ipsa exequantur, deniq; cum quis ex alijs casibus acciderit qui constitutione feli. recor. Innocentij Pape 3. de dimittendis Cathedralibus Ecclesijs, edita continentur.

Qui etiam ob capitales inimicitias nequeunt vel non audent in loco Beneficij residere securi. Sed nec horum ullus sacro Ordini mancipatus, nisi Religionem ingressurus, valeat vllō modo Beneficium, vel officium Ecclesiasticum resignare, nisi aliunde ei sit, quo in vita possit commode sustentari. Adhuc Beneficiorum & officiorum permutationes admittere, quae Canonicis sanctionibus, & Apostolicis constitutionibus permittuntur.

Caueant autem Episcopi & alij prescripti, itemq; omnes Electores, presentatores & patroni, tam Ecclesiastici quā Laici, quicumq; sint, ne verbo quidem aut nutu, vel signo, futuri in huiusmodi Beneficijs & officijs successores, ab ipsis resignantibus, aut alijs eorum significatione vel hortatu designentur, aut de his assumendis promissio inter eos, vel etiam intentio qualiscunque intercedat. Ceterum precipimus, atq; interdiciamus, ne ipsi Episcopi, aut alij Collatores, de Beneficijs & officijs resignandis prescriptis, aut suis, aut admittentium consanguineis, affinibus, vel familiarib; etiam per fallacem circuitū, multiplicatarū in extraneos collationum audeant prouidere, q; si secus, ac etiā quidquid praeter vel contra formā prescriptorū fuerit à quocunq; temere attentatū, id totū ex nūc vires & effectū decernimus nō habere.

Qui

Qui verò contrà fecerint, ut in eo quo deliquerint puniantur, à Beneficiorum & officiorum collatione, nec non electione, presentatione, confirmatione & institutione, prout cuiq; competierit, tam diu suspensi remaneant, donec remissionem à Romano Pontifice meruerint obtinere, & qui talia Beneficia seu officia receperint, eos præscriptis pœnis volumus subiacere. Et nihilominus in eos qui sic suspensi, conferre, eligere, præsentare, confirmare vel instituere ausi fuerint, excommunicationis, quò ad personas, quò verò ad capitula & conuentus, à diuinis suspensionis sententias ipso facto promulgamus: quibus etiam nullus alius quàm ipse Roman. Pontifex, siue absolutionis, siue relaxationis gratiam, (excepto mortis articulo) valeat impertiri. Prohibitione & litteris nostris præscriptis, nihilominus in cæteris omnibus perpetuò valituris.

Non obstantibus quibuscunq; priuilegijs, indulgentijs & litteris Apostolicis generalibus & specialibus quibuscunq;, Episcopis & alijs superioribus ac inferioribus Ecclesiarum Prælati, nec non Ecclesijs, Monasterijs, & Capitulis, Conuentibus, Collegijs, & vniuersitatib; eorumq;, et alijs personis, etiã Regia & Imperiali Maiestate præditis, sub quacunq; verborum forma, & cõceptione concessis, per quæ effectus præsentium impediri posset quomodocunq;, vel differri, etiamsi de eis, ipsorumq;, totis tenoribus ad verbum, ac de proprijs nominibus eorum, nec non Ecclesijs, Monasterijs, locis, ordinibus, & dignitatibus de quibus, nec non causis, propter quas illa concessa sunt, specialem & expressam præsentibus fieri oporteret mentionem. Cæterum iubemus easdem præsentibus ad valuas Basilicæ Principis Apostolorum, de vrbe, & in acie Campi Floræ publicari, & earum exempla affigi volumus quæ eas sic publicatas, omnes & singulos perinde afficere & obligare, ac si illis ipsis fuissent singulariter intimata, exemplis quoque præscriptis, etiam impressis, manuquæ Notarij publici, & sigillo Prælati Ecclesiastici, vel eius Curie obsignatis, eandem prorsus fidem adhiberi, quæ ipsis præsentibus, si forent exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ relaxationis, præcepti,

inter-

interdicti, decreti, promulgationis, iussionis & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis aut hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursum. Datum Roma apud S. Petrum Anno incarnationis Dominice, millesimo, quingentesimo, sexagesimo octavo Calend. April. Pontificatus nostri Anno tertio.

Cæs. Glorierius.
H. Cumyn.

Anno à Natiuitate Domini 1568. Indictione undecima, die verò decima mensis Aprilis, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Pij Diuina prouidentia Papæ V. anno tertio retrospectæ litteræ Apostolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ, dimissis ibidem earundem exemplis affixis per nos Iulium Parinum, & Ioānem Andream Parinam Prælibati S. D. N. Papæ Cursores.

Bartholomæus Sottocasa Mag. Curs.
Registrata apud
Cæsarem Secretarium.

DE RECTA BONORVM ECCLESIASTICORVM CONSER- uatione & administratione.

- i. **B**onorum Ecclesiast. quæ Ecclesiæ vnà cum religione accreuerunt: cum ad cultum & maiestatem diuinorum officiorum: tum ad sustentationem, & mercedem tēporalem, seu honorariū ministrorum Dei, & pauperū ac miserabilium personarum necessitates subleuandas: habenda ratio est, & vt non solum à nullis indignè dissipentur, vel dilapidentur, aut iniuste retineātur, vel temerariè